

گفت‌وگو

قائم‌مقام معاونت بین‌الملل و دانشجویان غیر ایرانی
دانشگاه آزاد اسلامی مطرح کرد

ظرفیت مناسب دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه برای افزایش تعاملات بین‌المللی

عباس گنجی، قائم‌مقام معاونت بین‌الملل و دانشجویان غیرایرانی دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «بزرگ‌ترین افتخار دانشگاه آزاد اسلامی استفاده از برکات معنوی کمک یک میلیون تومانی امام خمینی (ره) است؛ اگر به آن افتخار نگاه کنیم بقیه کارها برایمان آسان خواهد بود، چراکه سنگ بنای این تفکر و اندیشه حضرت امام خمینی (ره) است.» وی افزود: «یکی از افتخارات دانشگاه آزاد اسلامی -در شرایطی که کشور شاهد کاهش در حوزه جذب دانشجو است- این است که باوجود موانع و مشکلات فراوان از لحاظ دانشگاهی و دانشجویی بهتر از گذشته بازیابی شده و گسترش پیدا کرده و این نشان از کار با ارزش همکاران واحدهای دانشگاهی است که توانسته‌اند اعتماد دانشجویان و اولیای آنان را جلب کنند.» گنجی با اشاره به اهتمام ویژه هیات‌رئیس و هیات‌موسس دانشگاه نسبت به مسائل بین‌الملل در دانشگاه آزاد اسلامی اظهار کرد: «شورای سیاستگذاری و راهبردی حوزه بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی هر دو هفته یک‌بار با حضور هیات‌رئیس، دکتر ولایتی و دکتر طهرانچی و بعضی از افراد صاحب‌نظر تشکیل می‌شود و این موضوع نشان‌دهنده دغدغه‌مندی این عزیزان در حوزه بین‌الملل است.»

قائم‌مقام معاونت بین‌الملل و دانشجویان غیرایرانی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «دانشگاه آزاد اسلامی با داشتن یک میلیون و ۵۴۰ هزار دانشجو، حدود ۷۰ هزار استاد و ۳۶۹ واحد دانشگاهی (چهار واحد برون‌مرزی و چهار واحد علوم پزشکی)، ۱۰۶ دانشکده پزشکی و پیراپزشکی در سراسر کشور و همچنین ۱۶ مرکز آموزش فنی‌وحرفه‌ای پتانسیل بسیار بالایی است که ما را در آموزش عالی کشور مجهزتر و مصمم‌تر می‌کند.»

این مقام دانشگاهی عنوان کرد: «عصاره سه وزارتخانه علوم تحقیقات و فناوری، آموزش‌وپرورش و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در دانشگاه آزاد اسلامی فعالیت دارد.» وی اضافه کرد: «تا سه‌سال پیش ساختار مناسبی در حوزه بین‌الملل دانشگاه وجود نداشت و تمرکز بیش از اندازه در سازمان مرکزی، وظیفه نظارتی و سیاستگذاری این سازمان را مختل کرده بود، بنابراین با تمرکززدایی از سازمان، کنسولی استان تهران و واحد علوم‌وتحقیقات را مجزا و به‌تمامی واحدها اعلام‌شد درصورتی‌که بخش کنسولی واحد فعال شود، امکان جذب دانشجو غیرایرانی برای آن واحد میسر خواهد بود.» گنجی با اشاره به پنج‌محور فعالیت معاونت بین‌الملل دانشگاه تصریح کرد: «با توجه به اینکه ماموریت بین‌المللی سه وزارتخانه آموزش‌وپرورش، بهداشت و علوم توسط این دانشگاه انجام می‌شود، برای فعالیت بین‌المللی واحدهای دانشگاهی چهارمحور همکاری‌های علمی و بین‌المللی ضروری است.»

وی از راه‌اندازی اداره کل همکاری‌های علمی و بین‌الملل در دانشگاه آزاد اسلامی خبر داد و گفت: «کوهیان امروز به‌عنوان مدیرکل این مجموعه معرفی شد.» این مسئول دانشگاهی ادامه داد: «دومین محور این معاونت، اداره کل واحدهای برون‌مرزی است که ویژه سازمان مرکزی است. سومین محور فعالیت اداره کل جذب و هدایت دانشجویان است که سه ماموریت جذب دانشجو، نظارتی و تطبیقی و امور کنسولی را برعهده دارد. چهارمین محور فعالیت خدمات فرهنگی، توانمندسازی و توجه به امور رفاهی است و نهایتاً پنجمین محور فعالیت این معاونت، محور پژوهش و تحقیق است.» گنجی اظهار کرد: «در حوزه تعاملات بین‌الملل دانشگاهی در گذشته کاستی‌هایی وجود داشته است و انتظار داریم واحدها در این حوزه فعالیت بیشتری داشته باشند که فعال شدن در دو محور آموزش‌های تخصصی و کوتاه‌مدت و همچنین بحث تعاملات دوجانبه می‌تواند به جذب دانشجو خارجی کمک شایانی کند.» وی گفت: «در آذربایجان غربی به طراحی ساختار رشته‌های موجود از دیدگاه گسترشی و پراکندگی جغرافیایی توجه زیادی شده و ظرفیت مناسبی برای افزایش تعاملات بین‌المللی به‌ویژه در دو محور آموزش‌های تخصصی و کوتاه‌مدت و بحث تعاملات دوجانبه است. برنامه‌ریزی مناسب برای گسترش این موضوع موجب می‌شود دانشجویان خارجی به ادامه تحصیل در این دانشگاه ترغیب شوند.»

نیمکت خبر

استاد اولین تجربه امتحانی نودانشجویان را درک کنند

حمید پیروی در گفت‌وگو با مهر با اشاره به برنامه‌های مرکز مشاوره دانشگاه تهران برای کاهش استرس دانشجویان در ایام امتحانات گفت: «مرکز مشاوره دانشگاه تهران چند پادکست و موشن‌گرافی مانند موشن‌گرافی پشت‌گوش‌اندازی برای اهمال کاری، موشن‌گرافی موفقیت در آزمون‌های آنلاین و بروشورهایی در این زمینه تهیه کرده است.» رئیس مرکز مشاوره دانشگاه تهران گفت: «معاونت آموزشی وزارت علوم در بخشنامه‌ای که به دانشگاه‌ها ابلاغ کرده، درخصوص نگرانی و دغدغه دانشجویان در ایام امتحانات توصیه‌هایی کرده است و بر همین اساس استاد دانشگاه‌ها شرایط دانشجویان را درک می‌کنند و تا جایی که امکان دارد، حواس‌شان به این موضوع هست.» وی ادامه داد: «در این بخشنامه به ارزشیابی مستمر و شیوه‌های آن تأکید شده است و همچنین تأکید شده استاد باتوجه به استرس دانشجویان به‌ویژه ورودی‌های جدید که اولین تجربه امتحان در دانشگاه را دارند، وضعیت آنان را درک کنند، به‌طور حتم استاد نیز شرایط دانشجویان را مد‌نظر قرار می‌دهند.»

مریم حضرتی

روزنامه‌نگار

تعداد زیادی از پرونده‌های ورودی به دادگاه‌ها به دلیل ناآشنایی مردم به مسائل حقوقی است؛ به همین علت مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی تلاش دارند تا بسترها و ظرفیت‌هایی را برای آموزش حقوق به مردم آماده کنند. یکی از این بسترها راه‌اندازی کلینیک‌های حقوقی است. درواقع دانشگاه یکی از بسترها برای آموزش حقوق به مردم هستند؛ راه‌اندازی این کلینیک‌ها علاوه‌بر اینکه دسترسی مردم به خدمات حقوقی را آسان می‌کند، محل خوبی نیز برای کارآموده شدن و کسب تجربه برای دانش‌آموختگان و دانشجویان رشته حقوق است. در همین راستا چند روز پیش کلینیک حقوقی دانشگاه آزاد اسلامی استان هرمزگان افتتاح شد تا بتواند عدالت اجتماعی را گسترش دهد.

عبد‌النعیم شهباری، مدیر مرکز کلینیک حقوقی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درخصوص راه‌اندازی این کلینیک اظهار کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان یک نهاد تأثیرگذار آموزشی در جامعه است؛ بنابراین برای اینکه بتواند این تأثیرگذاری را در جامعه داشته باشد، نیازمند ابزارهایی است که یکی از این ابزارها، راه‌اندازی کلینیک حقوقی برای پیوند بین جامعه و دانشگاه است.» شهباری گفت: «طرح کلینیک حقوقی بخشی است که کمک می‌کند حقوق و دانشگاه از حالت ایستا خارج شده و به حالت پویا تبدیل شود؛ یعنی دانشجویانی که با مدرک حقوقی کار می‌کنند در بخش‌هایی هم به‌صورت کاربردی و عملی ارتباط برقرار کنند.»

وی افزود: «بسیاری از رشته‌ها در کنار درسی‌های نظری، آزمایشگاه‌هایی دارند که دانشجویان علاوه‌بر گذراندن مباحث نظری، محیطی برای اقدامات عملی دارند. مثلاً دانشجویان شیمی می‌توانند کارهایشان را در آزمایشگاه انجام دهند. در کشورهای پیشرفته دنیا به‌خصوص در چند دهه اخیر سعی شده رابطه دانشگاه با جامعه را ارتقا و گسترش دهند.»

دانشجویان یکی از نقش‌آفرینان مهم در کلینیک حقوقی

عضو هیات‌علمی گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس ادامه داد: «این شیوه‌ای که در بحث کلینیک حقوقی مطرح شده موجب گسترش شیوه فنی و کاربردی علم حقوق برای دانشجویان رشته حقوق می‌شود. درواقع دانشجویان یکی از نقش‌آفرینان مهم در کلینیک حقوقی هستند. درواقع آنها به‌عنوان دانشجو، حقوق و مهارت‌های حقوقی را فرا می‌گیرند

و همزمان به‌عنوان آموزش‌دهنده سعی در آموزش آنچه فراگرفته‌اند به اقشار مختلف جامعه دارند. دانشجویان در شیوه آموزش کلینیکی حقوق با پرونده‌های واقعی مردم به‌ویژه اقشار محروم جامعه آشنا شده و حس مسئولیت‌پذیری آنها نسبت به اجتماع پرانگیخته می‌شود.»

شهباری تصریح کرد: «شیوه‌ای که درپیش گرفته‌شده متشکل از مشارکت اساتید، وکلا، دانشجویان و حتی دیگر نهادهای وابسته است. بنابراین می‌توان گفت با توجه به جنبه‌های کاربردی علم حقوق که در دنیا روبه افزایش است، باید در کنار دانشکده‌های حقوق فضاهایی تعبیه‌شود که دانشجویان رشته حقوق بتوانند در آن محیط از نزدیک به‌طور کاربردی با علم حقوق ارتباط برقرار کنند. همچنین دانشجویان حقوق باید با پرونده‌های واقعی حقوق آشنا شده و با روند مصادر حقوقی و مراحل داد‌رسانی‌های صورت گرفته آشنا شده و آموزش ببینند. این مساله فضایی ایجاد می‌کند که تجزیه و تحلیل واقعی از علم حقوق در عمل به دانشجویان آموخته‌شود.»

مدیرکلینیک حقوقی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس عنوان کرد: «بنابراین وجود چنین نهادی در دانشگاه به گروه حقوق کمک می‌کند تا نهاد دانشگاه بسیار زنده‌تر و پویاتر اقدام کرده و در راستای گسترش عدالت اجتماعی در جامعه و همچنین برآوردن نیازهای واقعی حقوقی جامعه حرکت کند.» عضو هیات‌علمی گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس گفت: «رسیدن به این مهم باید در چارچوب نهادی تحت‌عنوان کلینیک حقوقی اتفاق بیفتد؛ کلینیکی که جز نهادهای توسعه حقوق و جامعه است و معمولاً در کشورهای توسعه‌یافته بسیار وجود دارد اما در کشورهای کمتر توسعه‌یافته کمتر شاهد حضور چنین کلینیک‌هایی هستیم که در حقیقت مساله جدیدی است.»

وی ادامه داد: «دانشگاه می‌تواند با راه‌اندازی این کلینیک تحولی ایجاد کرده و اگر در این‌حوزه موفق شود می‌تواند به‌عنوان مدلی برای دیگر دانشگاه‌ها مطرح باشد.»

کلینیک حقوقی می‌تواند به مرجعیت حقوقی تبدیل شود

شهباری افزود: «کلینیک حقوقی می‌تواند گروه و دانشگاه را به‌عنوان یک مرجع خاص معرفی کند؛ به عبارت بهتر این مرکز می‌تواند به مرجعیت حقوقی تبدیل شود تا بسیاری از نهادهای دولتی و سازمان‌ها با آن ارتباط برقرار کرده و آن بهره‌مند شوند.» مدیرکلینیک حقوقی دانشگاه با اشاره به آموزش حقوق عنوان کرد: «بخش آموزش نیز در این کلینیک وجود دارد و پرونده‌ها زیرنظر اساتید حقوق و پس از مشاوره و انجام تحقیقات حقوقی تحت‌نظر اساتید حقوق و قضات بازنشسته، وکلا و مشاوران مجرب انجام می‌گیرد.»

شهباری به برنامه «حقوق برای همه» نیز اشاره کرد و گفت: «برنامه (حقوق برای همه) مربوط به توسعه آن بخش از حقوق است که عموم مردم در زندگی روزمره با آن سروکار دارند و به همین جهت دانستن این حقوق برای هر شخصی لازم است. در این بخش دانشجویان کلینیکی به‌صورت گروهی در بخش‌های مختلف جامعه، به‌ویژه محرومان، به‌صورت گروهی حاضر شده و با پرسش از مردم سعی می‌کنند مشکلات حقوقی آنها را دریافته و راه‌حل مناسب ارائه دهند. به‌عنوان مثال با توجه به مشکلاتی که برای کشاورزان ر استان وجود دارد می‌توانیم ماهی یک متخصص پیشنهاد بدهیم تا پاسخگوی سوالات آنان باشد؛ این قسمت رایگان است و در راستای گسترش عدالت اجتماعی به‌طور رایگان ارائه می‌شود.»

عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس بیان کرد: «بنابراین تلاش می‌شود تا اطلاعات حقوقی شهروندان را با پاسخگویی به مشکلات آنها گسترش داد که این مساله به توسعه حاکمیت قانون کمک کرده و در نتیجه امنیت در جامعه را افزایش می‌دهد.»

کلینیک حقوقی، دانش حقوقی گروه‌های حرفه‌ای را ارتقا می‌دهد

وی افزود: «بسیاری از مشکلات حقوقی مربوط به وضعیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اقشار مختلف جامعه است که آموزش نیز بخشی از این وضعیت‌هاست. کلینیک حقوقی می‌تواند دانش حقوقی گروه‌های حرفه‌ای و صنف‌های مختلف جامعه همچون معلمان، کارمندان، قضات و... را متناسب با نیازها و استعدادهایشان ارتقا دهند چرا که هر گروه ابزار آموزش حقوقی خاص خود را می‌طلبد.»

مدیرکلینیک حقوقی دانشگاه به اهداف این کلینیک اشاره کرد و گفت: «گسترش عدالت ترمیمی، هم‌اندیشی اساتید حقوق، وکلا و قضات، طرح تحول، ارتقای ارتباط دانشگاه با جامعه، ارتقای نقش کارآفرینی دانشگاه، اشتغال‌زایی در دانشگاه و کمک به ایجاد فرصت شغلی برای دانشجویان و ارتقای دانش و اطلاعات حقوق شهروندان از اهدافی است که در این رابطه می‌توان آن را دنبال کرد.»

عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس ادامه داد: «درواقع توسعه علوم انسانی براساس داده‌های واقعی اجتماعی در کشور نیازمند یک بستر تعاملی است که آموزه‌های علوم با واقعیات جامعه تطابق داده شده و اطلاعات تصحیحی از بستر جامعه به‌درون متون آموزشی و پژوهشی انتقال یابد. این بستر جایگاه بلوغ متعالیم و عمل در حوزه علوم انسانی بوده و بستر ساز علوم انسانی می‌است.»

وی افزود: «تطابق علوم و فناوری نیز براساس اطلاعات پایه‌ای ریاضیاتی به‌عنوان حلقه واسط علم و فناوری نیازمند یک چنین

آزمایشگاه وابسته‌ای بوده و نقطه عطف زایش علوم انسانی بومی شکل می‌گیرد.»

شهباری بیان کرد: «از دید راهبردی، در کشورهای درحال توسعه برای گذار از تغییرات محیطی بنیادی و حرکت به نقطه ارتقای تمدنی شتابنده‌هایی طراحی می‌شود که ساختار تمدنی کشور درحال توسعه را به سمت هدف غایی توسعه رهنمون می‌کند. مهم‌ترین شتابنده این توسعه ایجاد هسته‌های دانش‌بنیانی علوم انسانی است که گام نخست، طراحی کلینیک‌های علوم انسانی ازجمله کلینیک‌های حقوقی است.»

مدیرکلینیک حقوقی دانشگاه عنوان کرد: «تجاری‌سازی حقوق مساله مهمی است که در این کلینیک به آن پرداخته می‌شود؛ همان‌طور که می‌دانید در رشته‌های پزشکی و در هر رشته‌ای درآمذزایی می‌شود و حقوق هم رشته پرآمدی است. بنابراین دانشگاهی که اساتید و وکلا را پرورش می‌دهد می‌تواند از طریق علم حقوق و اعتبار حقوقی دانشگاه در راه تجاری‌سازی دانشگاه اقدام کرده و از این قضیه درآمدی داشته و منتفع شود.» عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس بیان کرد: «مساله دیگری که برای دانشجویان ذی‌نفع خواهد بود مساله بالا بردن اعتماد به نفس دانشجویان است؛ این کلینیک کمک می‌کند دانشجویان در عمل، کار را زیرنظر اساتید و مشاوران حقوقی انجام دهند که این موضوع به اعتماد به نفس دانشجویان کمک کرده و سنگ محکی برای قواعد تئوری علم حقوق، تمرکز همزمان بر محتوای قواعد و نیز شیوه حل و فصل اختلاف و ارتقای توانایی‌های شناختی دانشجویان حقوق در نظام حقوقی باشد. علاوه‌بر این، شناخت دانشجویان از نقاط قوت و ضعف خویش به‌عنوان وکیل از طریق تعامل با وکلا و مراجعان از دیگر ویژگی‌های این نهاد است.»

شهباری ادامه داد: «برای کلینیک حقوقی کمیسیون‌های تخصصی ایجاد خواهیم کرد که اعضای کمیسیون اساتید حقوق، وکلا، دانشجویان و قضات بازنشسته خواهند بود. وی به‌عنوان مثال به مساله مالیات و اطلاعات حقوقی و ثبتی اشاره کرد و گفت: «بسیاری از نهادها و سازمان‌های دولتی دچار مشکلات اطلاعات مالیاتی و ثبتی بوده و مشاوران خوبی هم در این زمینه وجود ندارد؛ بنابراین می‌توانیم در این کلینیک با ایجاد کمیسیون مالیاتی، به آنها مشاوره مالیاتی ارائه دهیم تا به درآمذزایی دانشگاه کمک کنیم.»

شهباری با بیان اینکه به دنبال ایجاد خدماتی هستیم که این خدمات برای دانشگاه، دانشجو، اساتید و جامعه نفع دارد، اظهار کرد: «دوره‌های آموزشی، مشاوره‌ای، نوشتاری، وکالت، داوری مشاوره، مکان، آموزش و حتی دانشگاه را به‌عنوان داور در پرونده‌های بزرگ مطرح کرد (ازجمله خدماتی است که در این کلینیک انجام خواهد شد.»

برگزاری کلاس‌های آفلاین، نگرانی وزارت علوم در برخی دانشگاه‌ها

محمدرضا آهنچیان در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه استفاده از کلاس‌های آفلاین خلاف قواعد کیفیت آموزش در آموزش عالی است، اظهار کرد: «براساس برخی گزارش‌ها، بعضی زیرنظام‌ها به این امر مبادرت ورزیدند. در زمینه برگزاری کلاس‌های مجازی شکایتی از دانشگاه‌های دولتی دریافت نکردیم و آموزش در این نیمسال بهتر از نیمسال تحصیلی گذشته برگزار شد.» مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم دو نگرانی این وزارتخانه را در نیمسال تحصیلی جاری، برگزاری کلاس‌های آفلاین توسط برخی زیرنظام‌ها و چالش آزمون‌های پایان‌ترم دانست و گفت: «درمورد ارزشیابی پایان نیمسال، پیشاپیش به دانشگاه‌ها اعلام کردیم ارزشیابی مستمر را از روز نخست شروع نیمسال درنظر داشته باشند تا برخی ملاحظات جایگزین محدودیت‌های آزمون‌های میان و پایان‌ترم نشود.» آهنچیان خاطرنشان کرد: «اگر دانشجو در طول نیمسال ضعف‌های جدی نشان داده است، در پایان ترم نمی‌تواند برای ما عالی باشد. در این میان، برخی دانشگاه‌ها در برگزاری آزمون مجازی، نظام هوشمند را طراحی و اجرا کردند. در بسیاری موارد هم دانشجو باید هنگام امتحان ارتباط تصویری با استاد برقرار کند که از بروز رفتار ناهنجار پیشگیری می‌کند.»

جایگاه نشریات علمی ایرانی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی

محسن شریفی در گفت‌وگو با مهر، درباره برنامه وزارت علوم برای بین‌المللی‌سازی نشریات به‌خصوص در حوزه علوم انسانی گفت: «یکی از برنامه‌های کمیسیون نشریات وزارت علوم بحث بین‌المللی شدن است. ما در وزارت علوم بالغ‌بر ۱۳۰۰ نشریه علمی داریم و بخشی از آنها در نمایه‌های بین‌المللی ورود پیدا کرده‌اند. هرچند تعداد قابل‌ملاحظه‌ای است، ولی به اعتقاد ما کم است و باید افزایش پیدا کند.» مدیرکل دفتر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی وزارت علوم به ارائه آخرین آمار از نشریات بین‌المللی‌سازی شده اشاره کرد و افزود: «تعداد نشریات وزارت علوم در پایگاه وب آ‌ساینس حدود ۴۹ مورد است که ۲۱ مورد از آنها JCR شده است؛ تعداد نشریات نمایه‌شده وزارت علوم در اسکوپوس ۸۹ از رشته‌های غیرعلوم انسانی است و واقعا آمار ما در علوم انسانی خیلی کم است.» شریفی ادامه داد: «یک برنامه کلان برای کل مجلات و یک برنامه خاص برای مجلات علوم انسانی داریم. از نشریات خاص در حوزه علوم انسانی هم حمایت مالی خواهیم داشت و هم درصورت نیاز کمیسیون نشریات وزارت علوم به آنها برای بین‌المللی‌سازی مشاوره و آموزش خواهد داد.»